

ХАХУЛА Б.В., доктор філософії в галузі економіки, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет

МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуто питання особливостей формування інноваційної політики підприємства в умовах ринку. Встановлено, що система інноваційного управління спрямована на реалізацію ефективної політики нововведень на підприємствах та повинна бути ключовим елементом стратегії їх розвитку, оскільки сприятиме уникненню кризових ситуацій та підвищенню конкурентоспроможності підприємств.

Ключові слова: інновація, інноваційна діяльність, інноваційна політика, підприємство, інноваційна діяльність.

B.V. Khakhula, Doctor of Philosophy in Economics, Associate Professor
Bila Tserkva National Agrarian University

MECHANISMS OF FORMATION OF THE ENTERPRISE INNOVATION POLICY

Abstract. The article deals with the issues of peculiarities of formation of the enterprise innovation policy in the market conditions. It is established that the system of innovation management is aimed at implementing an effective policy of innovation in enterprises and should be a key element of their development strategy, as it will help to avoid crisis situations and increase the competitiveness of enterprises.

Keywords: innovation, innovation activity, innovation policy, enterprise, innovation activity.

Інновації є ключовим фактором розвитку сучасних економік, що дозволяють підприємствам стати більш конкурентоспроможними і успішними на ринку. Зараз, в умовах постійно зростаючої конкуренції на ринку, збільшується значимість інновацій у розвитку підприємств.

У сучасному світі підприємства, які не здатні до швидкого та ефективного впровадження інноваційних технологій та рішень, не можуть конкурувати та розвиватись на ринку. Тому формування ефективної інноваційної політики є одним з найважливіших завдань підприємств, які мають бажання просуватись та зберігати свої позиції на ринку. Важливим є також вивчення та аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства для виявлення можливостей для розвитку та впровадження інноваційних проєктів.

Недосконалість системи менеджменту займає провідне місце серед багатьох факторів, які зумовлюють виникнення економічних криз. Саме тому важливим постає питання управління інноваційним розвитком підприємств. Але слід зауважити, що в науковій літературі, на сьогодні, питання щодо управління інноваційною діяльністю та інноваційним розвитком підприємств у сучасних ринкових умовах господарювання є недостатньо розробленими, саме тому питання дослідження залишається актуальним.

Інноваційна політика підприємства (ІПП) - це симбіоз цілей розвитку та маркетингової діяльності, досліджень і результатів у галузях науки і промисловості,

управлінських рішень щодо реалізації з урахуванням ресурсних обмежень і можливостей фірми. Інноваційна політика підприємства – одна зі складових діяльності підприємства, яка визначає мету та умови здійснення інноваційної діяльності, з метою створення та впровадження на підприємствах нових технологій і нових видів продукції [1].

Формування ІПП має ґрунтуватися на обґрунтуванні та обґрунтованості цілей і завдань підприємства, враховуючи забезпеченість ресурсами для впровадження інноваційної політики та таланти команди, яка не чинить опір змінам. Вона є складовою загальної політики, яка визначає взаємодію науково-технічної, виробничої та економічної діяльності для впровадження нововведень. Зокрема, інноваційна політика повинна:

1) Створювати умови для формування підходів до визначення позиції підприємства на ринку та напрямків його діяльності з урахуванням ринкових тенденцій.

2) Передбачити та сформулювати інноваційний метод прийняття рішень з метою проекту, обґрунтувати та організувати підтримку концепції розвитку підприємства для майбутнього розвитку.

3) Проводити роботу з удосконалення існуючих технологій та організації виробництва, створювати технічну базу для більш гнучкого, швидкого та ефективнішого реагування на інновації, вимоги ринку та майбутні вимоги.

4) Підвищувати роль людського фактору, стимулювання, мотивації до інноваційної діяльності, що забезпечить розвиток персоналу, підвищення його професіоналізму, здатності вирішувати інноваційні завдання, підвищення зацікавленості колективів в інноваціях, підвищення рівня креативності інноваційних ідей [2].

Кожен бізнес, який обирає ту чи іншу інноваційну політику, має можливість прогнозувати загальну ефективність і прибутковість своєї діяльності. Інноваційна політика формується на всіх рівнях підприємницької та управлінської діяльності залежно від потреб, бажань і можливостей суб'єктів господарювання, і від цих суб'єктів залежить суть інноваційної політики. Формування та реалізація тієї чи іншої інноваційної політики в умовах конкретного підприємства значною мірою залежить від можливостей самого підприємства: обсягу виробництва, асортименту продукції, прибутковості, фінансового стану. Виходячи з цього, великі підприємства мають більше можливостей. Малі підприємства можуть швидше впроваджувати локальні інновації та ефективно їх використовувати. Немає єдиної моделі інноваційної стратегії, яка була б успішною для всіх компаній. Вибір стратегії залежить від багатьох факторів, включаючи ринкову позицію підприємства, рушійну силу змін підприємства, виробничо-технологічний потенціал підприємства, вироблену продукцію чи послуги, економічні умови, культурне середовище тощо.

Шляхом дослідження сучасної технології менеджменту визначено організаційно-економічний механізм інноваційної діяльності та розвитку підприємства та встановлено, що процес управління відбувається за чотирма етапами життєвого циклу підприємства. При цьому ефективність вищезазначених механізмів

залежить від ступеня впливу соціально-економічних чинників та ступеня реагування на внутрішні та зовнішні екологічні виклики.

Для визначення ступеня впливу зовнішніх факторів на формування та реалізацію інноваційної політики використовуються методи SWOT-аналізу та PEST-аналізу.

На основі цього механізму розглянуто основні фактори, що впливають на формування корпоративної інноваційної політики, інструменти та показники оцінки забезпечення організаційно-економічного забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства. Тому індикатори обрані для попередження про потребу своєчасного вдосконалення економічного механізму, для оцінки інноваційного потенціалу працівників і підприємств, а також для характеристики можливостей і ресурсів, необхідних підприємствам для впровадження інновацій [3].

Отже, інноваційна діяльність супроводжується різними проблемами, такими як високі ризики та терміни окупності, вартість інновацій та витрати на інноваційні проекти тощо. Саме тому наразі стає все більш очевидною необхідність у розробці конкретних інструментів та методів державної підтримки та стимулювання впровадження інноваційних розробок підприємств. Креативність та інноваційні стратегії розвитку стали важливими в усьому світі і відіграють велику роль у міжнародній конкуренції. Інноваційні підприємства, які впроваджують креативні та інноваційні підходи, розглядають інновації як рушійну силу розвитку, що поєднує внутрішні та зовнішні ресурси та створює цінність для споживачів.

Список використаних джерел

1. Актуальні проблеми менеджменту в умовах інноваційного розвитку економіки / М. М. Шкільняк, А. Ф. Мельник, П. П. Микитюк [та ін.]. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2019. Вип. 2. С. 163-174.
2. Шпикуляк О.Г., Грицаєнко М.І. Розвиток інноваційної діяльності в аграрній сфері: менеджмент та ефективність: Монографія. Херсон: ОЛДПЛЮС, 2016. С. 117-138.
3. Готра В.В., Синявська Я.М. Організаційно-економічні аспекти формування інтегрованого інноваційного підприємництва в сучасних умовах. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія Економічні науки. 2019. № 5 (139). С. 59-66.

УДК: 338.22:005.342

ХАХУЛА Б.В., доктор філософії в галузі економіки, доцент

ХАХУЛА Л.П., канд. пед. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто питання особливостей управління інноваційними ризиками на аграрних підприємствах в умовах кризи. Встановлено, що процесі своєї діяльності підприємства стикаються з внутрішньою та зовнішньою невизначеністю, яка впливає на їх здатність досягати своїх цілей та потребує аналізу прагматика застосування ризикоорієнтованих технологій в аграрній справі, виявлення недоліків та пошук шляхів їх усунення.

Ключові слова: ризик, інноваційний ризик, управління, ідентифікація ризиків, ризикоорієнтовані технології.